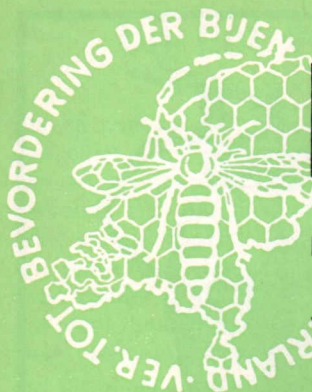
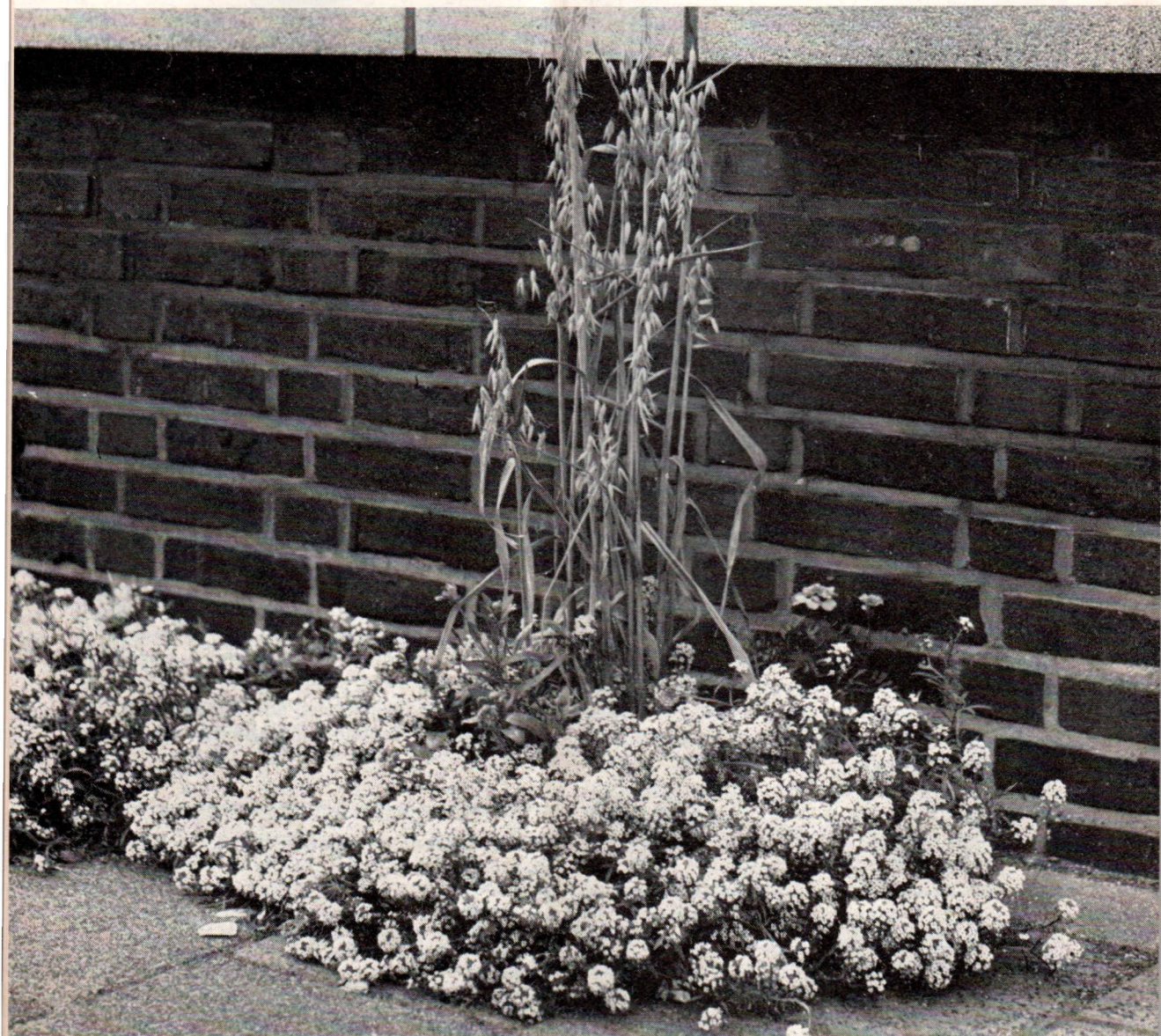

bijenteelt

Maandschrift voor de Bijenteelt

Versijnt maandelijks - Jaargang 78 - No. 11 november 1976

Officieel orgaan van de Vereniging tot bevordering der Bijenteelt in Nederland

GESCHENKEN voor de komende FEESTDAGEN.

Het BIJENHUIS heeft leuke geschenken voor de maand december welke allemaal uit voorraad zijn te leveren.

NIEUW

NIEUW

NIEUW

Honing-automaat voor tafelgebruik. Een handig apparaat wat op geen enkele ontbijttafel mag ontbreken. Met de honing-automaat kan men de honing doseren in elke gewenste hoeveelheid. Verkrijgbaar in drie uitvoeringen variërend in prijs van f 8,50, f 18,50 en f 28,50.

STROPDASSEN met bij in drie tinten BRUIN, GROEN en BLAUWGRIJS voor f 14,50 per stuk.

VERZILVERDE LEPELTJES MET HET VERENIGINGS-EMBLEEM AAN DE STEEL f 15,50.

HERDENKINGSTEGELTJES f 2,50.

ANSICHTKAARTEN van het BIJENHUIS 50 ct. per stuk, bij 25 stuks f 7,50.

2-raams OBSERVATIEKAST met ruiten. Voor voorlichting en demonstratie f 110,—.

Verder een keur van bijenboeken als :

DE WONDERBAARLIJKE BIJENSTAAT, van Nils Gonnert, in kleur, ledenprijs f 29,50.

HET GROTE BIJENBOEK van R. P. Groenveld 2de druk, f 27,50.

BIJENHOUDEN door Thijs Vriënds f 16,50.

BIJEN - HONING - GEZONDHEID door Edmund Herold f 29,50

BIJENHOUDEN met SUCCES door H. van Gool f 22,75.

ZO LEVEN DE BIJEN, kinderboekje f 7,50.

ALLE PRIJZEN AF ONS BIJENHUIS.

Het BIJENHUIS is des morgens geopend op de zaterdagen

13 november, 27 november, 4 december en 18 december 1976.

Tegen een geringe prijsverhoging (bijdrage in de vrachtkosten) zijn onze artikelen ook verkrijgbaar bij de afdelingsdepôts, u gelieve hiervoor het oktober-nummer te raadplegen.

BIJENHUIS-WAGENINGEN

GRINTWEG 273

Algemene Bank Nederland-Wageningen

rekening nr. 53.90.42.900

Postgiro 823276

(Bijenhuis)

Telefoon 08370 - 1 28 63

MAANDSCHRIFT VOOR BIJENTEELT. Adres redactie en administratie: Bijenhuis, Wageningen. Commissie van Redactie: W. Assink en H. G. Maagendans. De niet van redaktiewege geplaatste artikelen vertolken de mening van inzenders en geven niet altijd het inzicht van de redactie of het hoofdbestuur weer.

Alle stukken aan het Bijenhuis te Wageningen, ook opgaven en betaling van advertenties en speurbijltjes. Giro 84 68 01.

BIJ ONZE OMSLAGFOTO

Deze niet alleen vakkundig opgenomen maar ook qua compositie aantrekkelijke foto prijkt op de omslag van het septembernr. van het tijdschrift „Mens en Natuur” het blad van het „Instituut voor Natuurbeschermingseducatie” voor-

heen Bond van Natuurbeschermingswachten. De foto — uiteraard na verkregen toestemming door ons overgenomen — werd vervaardigd door de heer Ko Zweeres, een van de vaste medewerkers van „Mens en Natuur”. Men zie verder onder „Tegeltuintjes brengen fleur in de stad”.

INHOUD VAN DIT NUMMER

	blz.
Vertrek G. v. d. Weert	171
Tegeltuintjes	172
De zilverlinde	172
Raamwerk, Chr. Maillie	173
Notulen H.B.-vergadering	174
Ambrosiushoeve	175
Geschutte immen, H. Kerkkamp	176
Nogmaals wasperikelen, H. C. J. Bekker	177
Hoedjesimkers - petjesimkers	178
Van imkers en bijen, W. A. de Vries	179
Afdelingsnieuws	180

Bij het vertrek van de heer G. v. d. Weert

Als dit nummer van ons lijfblad in uw brievenbus glijdt heeft de heer v. d. Weert de dienst van onze vereniging reeds verlaten. Hij heeft gemeend zich aan een officieel afscheid in de kring van hoofdbestuur en medewerkers te moeten onttrekken, toch willen wij hem niet laten gaan zonder in deze kolommen aan dat vertrek dat voor beide partijen een wrange bijmaak heeft, aandacht te schenken.

Op 1 augustus 1969 verbrak zijn voorganger vrij abrupt het dienstverband met onze vereniging, waardoor een impasse in de dagelijkse leiding ontstond die ons H.B. voor grote moeilijkheden stelde. Op 4 augustus d.a.v. heeft de heer v. d. Weert zijn werkzaamheden op het Bijenhuis aangevangen. Hij kwam daarbij, zoals dat heet, als een kat in een vreemd pakhuis, immers er was niemand om hem behoorlijk in te werken en dat op een moment dat er nog al wat bewolking boven onze bijenhemel hing. U hoeft daar alleen maar de verslagen van de algemene vergaderingen van die jaren op na te slaan. Zijn eerste confrontatie met de vereniging in groter verband vond plaats tijdens de imkersdag in Doetinchem op 30 augustus d.a.v. waar onze algemeen voorzitter de heer v. d. Weert aan de aanwezigen voorstelde. Hij constateerde in zijn openingsrede „Tevreden bijen zoemen, maar in de vereniging was geen tevredenheid, want er was gebrom.“

Te vrezen is dat wij ons toen onvoldoende hebben gerealiseerd welke schier bovenmenselijke taak er onder die omstandigheden werd gelegd op de schouders van iemand die vanuit de status van lid van een afdeling zonder meer, werd gesteld voor de taak van het geven van leiding aan de dagelijkse gang van zaken in onze vereniging zonder daarin, anders dan zijn voorganger, op behoorlijke wijze te zijn ingewerkt.

Hij heeft deze taak moedig en met inzet van zijn hele persoon aanvaard en slaagde erin op korte termijn de goede verstandhouding met afdelingsbesturen en leden te herstellen en uit te bouwen.

Naast het dagelijkse routinewerk, een routine die hij zich met vallen en opstaan moest eigen maken, waren daar ook de vraagstukken verband houdende met de bouw van het nieuwe Bijenhuis en de overbrenging van het bedrijf naar het nieuwe pand, die moesten worden opgelost.

Het H.B. besloot in de eerste vergadering die de heer v. d. Weert meemaakte dat de bijenmarkten weer moesten worden bezocht, zodat hij een goede maand na zijn indiensttreding met

een kraam op de Eerbeekse bijenmarkt stond! De vereniging verwachtte, daarin voorafgegaan door haar hoofdbestuur, met de ingebruikneming van het nieuwe pand een uitbreiding van de activiteiten, geschoeid op een meer moderne leest en gepaard gaande aan een door reorganisatie en vereenvoudiging van het administratieve werk verkregen verlaging van kosten.

Op de Eerbeekse bijenmarkt.

Met dank en erkentelijkheid moet worden vastgesteld dat de heer v. d. Weert alles heeft gegeven om dit waar te maken. Helaas is gebleken dat hij tegen deze wel bijzonder zware taak niet was opgewassen. In mei 1974 is de heer v. d. Weert, die ondanks het feit dat hij zich al geruime tijd niet goed voelde, nog steeds aan het werk was gebleven, met ziekteverlof gegaan. Nu het tijdstip is gekomen waarop het duidelijk is geworden dat het in beider belang beter is het dienstverband met de heer v. d. Weert niet langer te handhaven en wij bovendien gedwongen zijn door reorganisatie het werk dat door de secr-penningmeester werd gedaan op andere wijze te doen verrichten, willen wij althans op deze wijze hem dank brengen voor hetgeen hij in het belang van onze vereniging heeft gedaan.

Wij wensen hem van ganser harte toe een spoedig algeheel herstel van zijn gezondheid en het allerbeste voor de toekomst. Daarin willen wij ook mevrouw v. d. Weert betrekken die haar man, ook wat het ambtelijk leven betreft, altijd zo trouw terzijde stond.

H. G. M.

Tegeltuintjes brengen fleur in de stad

Steeds vaker zien we hoe vooral in oude binnensteden een of meer trottoirtegels langs de muur worden gelicht om op zo'n plekje wat planten te poten of te zaaien en zo de straat een wat vrolijker aanzien te geven. Vooral zon-
nebloemen zijn geliefd, maar ook goudsbloemen en scheefkelk doen het goed op zulke plekjes.

Ook enkele clematissoorten zijn populair en klimmen snel langs de gevel omhoog.

Hoewel hier geen sprake is van een voor planten ideale standplaats en vaak wel van een wat overmatige bemesting met dierlijke afvalstoffen (honden), deden zulke „tuintjes” het zelfs in de abnormaal droge zomer van 1976 vaak verrassend goed. Zelfs wilde soorten als wilge-roosjes schieten (al dan niet spontaan) in deze tuintjes op. Of iedereen blij zal zijn met spontaan opkomende aardappel- of tomatenplanten is twijfelachtig?

Zo lang men zich beperkt tot een enkele tegelbreedte op niet te smalle trottoirs zou, dunkt ons, de overheid hiertegen niet moeten optreden. In sommige stadswijken van Den Haag zijn in 1975 zelfs zakjes met zaad huis aan huis bezorgd door D'66, met een opwekking een tegeltuintje te starten.

De gemeente Hoorn gaat zelfs nog een stapje verder. Bij een „milieukrant” die dezer dagen huis aan huis bij de burgers van Hoorn werd bezorgd lezen we: „Daarnaast staat de gemeente positief tegenover het fleuriger aankleden van groenarme straten, zoals hier en daar, meestal door de bewoners zelf, al in gang is gezet”. (De red. van het Groentje had liever gezien dat men in plaats van het lelijke germa-

nisme „in gang gezet” het goed nederlandse „op gang gebracht” had gebruikt). Bij elke milieukrant was bovendien een zakje met zaad gevoegd.

Tot zover de heer K. Zweeres in „Mens en Natuur” het tijdschrift ter bevordering van het milieubesef.

De redactie van uw maandblad wil hieraan nog graag het volgende toevoegen: Het instituut is voortgekomen uit de bundeling van de vroegere plaatselijk werkende „Natuurbeschermingswachters” een benaming die de gewone man misschien iets meer aanspreekt dan natuurbeschermingseducatie, wat overigens een veel ruimer gebied omvat. Wij bijenhouders zijn natuurbeschermers van huis uit, spelen door onze bijen een belangrijke rol bij de instandhouding van flora en fauna en hebben bovendien op onze laatste imkersdag de opdracht meegekregen elke mogelijkheid tot uitbreiding van de bijenweide uit te buiten. Voor de stadsimker ligt hier zo'n mogelijkheid onder het motto „vele kleintjes” maken één grote”. De op de foto afgebeelde scheefkelk (arabis) is een goede drachtplant.

Het hoeft geen betoog dat niet alleen de belangen maar ook de interessen van imkers en natuurvrienden parallel lopen. Wij willen u daarom graag opwekken (desnoods als afdeling) lid te worden van het I.V.N. (Instituut voor Natuurbeschermingseducatie). Het lidmaatschap kost minimaal f 10,— jaar, waarvoor u het orgaan gratis wordt toegezonden. Het instituut is gevestigd Plantage Middenlaan 41, Amsterdam. Tel. 020 - 22 81 15, Giro 347147 en heeft in vele gemeenten plaatselijke afdelingen.

IS NECTAR VAN DE ZILVERLINDE GIFTIG VOOR BIJEN?

In hetzelfde nummer van „Mens en Natuur” waarvan wij het omslagartikel overnamen schrijft de heer J. A. Nijkamp over „Ontstellen-
de sterfte van aardhommels” in het park Clingendael in Den Haag. Hij stelde op een bericht dat onder een lindeboom honderden dode hommels lagen een onderzoek in waaruit hem bleek dat het er zeker 12.000 maar misschien wel 20.000 waren. De linde in kwestie bleek een exemplaar te zijn van de zilverlinde (*Tilia tomentosa*). Over de giftigheid van de nectar daarvan is nog al eens in ons blad geschreven en de meningen daaromtrent zijn verdeeld. In

Schotmans „Handboek der moderne Bijenteelt” wordt gezegd: „dat hij talloze bijen dodelijk kan bedwelmen”. Ook in ons blad zijn gevallen van bijensterfte onder deze lindebomen meermalen meld. Anderen daarentegen constateerden geen nadelige gevolgen. Ir. J. J. Pettinga schreef hierover een artikel dat u kunt vinden op blz. 139 van het juli/augustusnr. van 1975.

Merkwaardig is in dit verband dat de heer Nijkamp die deskundig is en een zeer grondig onderzoek instelde onder de zilverlinde geen honingbijen aantrof en dat terwijl er in het park een bijenstand is. Een mogelijke oplossing daarvoor zou natuurlijk kunnen zijn dat de bijen op een andere en betere dracht waren ingevlogen, zodat deze enkele zilverlinde geen aantrekkingskracht voor ze had.

H. G. M.

Rovers en beroofden

In verschillende boeken over bijen wordt beweerd dat de Griekse wijsgeer en natuuronderzoeker Aristoteles (384-322 v. C.) in zijn „Historia Animalium” (De geschiedenis der dieren), waarop de oudste beschrijvingen van het bijenleven teruggaan, de roofbijen als een apart soort bijen beschouwde. Niets is echter minder waar. Aristoteles maakte een duidelijk onderscheid tussen de (tamme) honingbij en de (wilde) roofzuchtige wespen en horzels. Door latere schrijvers ontstond de verwarring, die ten onrechte aan Aristoteles wordt toegeschreven.

Hoewel er natuurlijk onder *Apis mellifica* verschillende agressieve rassen voorkomen is het zelfs bij variëteiten als de recent regelmatig in het nieuws verschijnende Braziliaanse steekduivels niet juist van roofbijen te spreken. Zij bestaan niet, maar worden eenvoudigweg gemaakt. Nog altijd geldt het oude gezegde: „Fast vor jeder Räuberei, ist passiert 'ne Eselei” (Voordat er roverij uitbreekt, beging de imker meestal een domheid).

Voorkomen is beter dan genezen, maar wanneer het kwaad eenmaal is geschied helpt weinig meer, want „Eens een rover blijft een rover” of zoals de beroemde Amerikaanse bijenkenners L. L. Langstroth destijds opmerkte: „De bij die eens geleerd heeft te stelen, zal moeilijk tot een eerlijke levenswandel terugkeren.”

Mede met het oog op de bescherming van de (nog) niet „bezochte” volken is het belangrijk dat de imker weet waar de rovers (Achterhoek: draegers) vandaan komen. Daarom worden zij evenals de beroofde bijen tijdens het vechten op de vliegplank bestrooid of geschud in een doosje of zakje met meel, boekweitdoppen, zaagsel of krijtpoeder om te kunnen zien waar de aanvallers heenvliegen. Het is bekend dat de Romeinen naast deze „bestuiving” reeds het merken van waterhaalsters toepasten door er als de weerlicht streepjes met een rode kleurstof op te penselen.

Een oude opvatting is dat het door het bestrooien ook mogelijk is het beroofde volk te versterken. De bijen zijn namelijk dermate geobseedeerd door het zich reinigen van de onvrijwillig aangeboden lading „stuifmeel”, dat zij wat de nestreuk betreft aan de vreemde „strijders” gewend zijn geraakt en deze daardoor vrij gemakkelijk in hun midden opnemen. Sommige imkers

menen dat deze toegevoegde roofbijen sterker zijn en beter vliegen: eigenschappen die het afgematte en verzwakte volk ten goede komen en de aangerichte schade binnen de korf enigszins vergoeden.

Vanzelfsprekend wordt deze zienswijze door anderen sterk in twijfel getrokken. Er zijn bij de tegenwoordige kastteelt gelukkig minder risikante methoden om de benadeelde bijen te verzorgen. Hoewel oppassen natuurlijk de boodschap blijft, vooral tijdens en na het noodzakelijke bijvoeren, als het volk versterkt is met gezonde vliegbijen en een nieuwe koningin, in plaats van de oude die door het te kleine of te zwakke volk werd ingebald en doodgestoken. Kunstzwermen en bevruchtigsvolkjes zijn in dit opzicht uiteraard bijzonder kwetsbaar en moeten het daarom kort na hun vorming nog al eens ontgelden.

Om het beroofde volk weer actief te maken gebruiken oude imkers niet zelden gegiste stamphoning, terwijl suikerwater en oude honing dikwijls aangelengd of vermengd werden met brandewijn of jenever. Hierdoor zouden de bijen woest en roofzuchtig worden, hetgeen ook de bedoeling was, want niet alleen wilden deze korfboeren op legale wijze het getroffen volk op normale vlieghoogte brengen, zodat het weer als voorheen tot behoorlijke prestaties kwam, maar — mogelijk uit ongerechtvaardigde wraakgevoelens — zetten zij daarmee de verslagen bijen op hun beurt regelrecht aan tot roverij.

Het spreekt vanzelf dat de imker voor het uitbreken van roverij en de gevolgen ervan direct aansprakelijk gesteld kan worden, hoewel de bewijsvoering heel wat voeten in de aarde kan hebben, omdat de schuldvraag vrijwel altijd dubieus is — en zo niet, dan kan een handig imker daar wel voor zorgen!

In de kleine middeleeuwse nederzettingen was de sociale controle van de mensen onderling zeer scherp (de „naoberschap” in Oost-Nederland is daarvan nog een restant) en leefde men bij wijze van spreken op elkaars lip. Bovendien werden door de overwegend agrarische bevolking vrijwel huis aan huis bijen gehouden. Om deze redenen is het begrijpelijk, dat vooral in oudere wetboeken bepalingen voorkomen die het euvel van de roverij trachten te regelen.

Trachten, want ook bij dit facet van de imkerij is het moeilijk, zo niet onmogelijk afdoende maatregelen te nemen, een definitieve gedragslijn voor te schrijven of absolute sancties vast te stellen.

Het Bijenrecht van Lauenburg, Bütow en Gemel (Mark Brandenburg) uit ca. 1300 bepaalde, dat hij die toverij met betrekking tot de bijen bedreef uit het imkersgilde gestoten zou worden en zo

hij volken van anderen behekst had zelfs op de brandstapel terecht kon komen. Verder moest een ieder die schadelijke bijen in zijn tuin aantrof deze uitleveren aan het gericht, opdat zij verbrand konden worden. Een aparte clausule vermeldt de straf voor het verstopen van vlieg-

gaten of het roven van honing. De imker die zich hieraan schuldig maakte moest voor zijn vergrijp boeten met de betaling van 10 gulden aan de landheer en een ton bier aan het gilde van bijenhouders.

Chr. Maillie, Zutphen

OFFICIELE MEDEDELINGEN

Verkorte Notulen

van de H.B.-vergadering gehouden
op 19 augustus 1976 in het Bijenhuis te Wageningen,
aankomende te 10.00 uur.

Aanwezig mr. L. R. J. Ridder van Rappard, voorz.; en de HH. W. Assink; J. A. van Ee; R. H. Geskes; R. v. d. Hul; J. A. Krabbenborg; P. J. A. v. d. Looy; H. G. Maagendans; M. W. v. d. Meulen; W. H. v. Mourik; B. Meijerman; C. Pater Jzn.; ir. J. J. Pettinga en P. H. Ramakers. Afwezig wegens ziekte de heren B. Th. Kinkelaar en verder de heren J. Fluyt; H. A. Habers; drs. P. C. Muntjewerf en G. v. d. Weert.

Voorzitter opent met een kort woord van welkom en constateert dat de heer v. d. Weert tegen onze wens afwezig is. De heer v. d. Weert heeft zich verzet tegen zijn ontslag. Voorz. leest zijn verweer bij het G.A.B. voor, wat niet door het Dagelijks Bestuur wordt onderschreven. Dit is duidelijk gemaakt aan de heer v. d. W. en hem is gevraagd wat hij daarmee beoogde. De heer v. d. W. heeft een verklaring afgelegd en ondertekend, zoals hij zegt, zonder de inhoud voldoende te kennen en zegt het daarmee niet eens te zijn. Er heeft een gesprek plaats gehad tussen het D.B. en het G.A.B. waarop toestemming tot ontslag is verleend. De ontslagtermijn is op grond van de bestaande voorschriften verlengd tot 31 oktober 1976. Het H.B. zal in de volgende H.B.-vergadering officieel afscheid nemen, waartoe de heer v. d. Weert zal worden uitgenodigd.

De heer v. Mourik merkt op dat de heer v. d. W. nog recht op vakantiedagen heeft. Dit zal hem officieel worden bericht.

De notulen van de vorige vergadering worden ongewijzigd goedgekeurd.

De heer Louters, die in het ziekenhuis is opgenomen bedankt voor de hem gezonden attentie en laat tevens zijn hartelijke groeten aan het H.B. overbrengen.

In bespreking komt een brief van de heer J. A. Zoet te Nieuw-Vennep en in het bijzonder de punten: Afd. Wageningen de gelegenheid te geven een afdelingsstal te plaatsen op het terrein van het Bijenhuis en de tegemoetkoming, die wordt uitgekeerd aan de vaste medewerkers aan het maandblad. T.a.v. de bijenstal wijzen de heren Maagendans en Pater er op dat daaraan nog wel enige praktische bezwaren kleven. Na gedachtenwisseling wordt besloten dat de heer Krabbenborg nader contact zal opnemen met de afd. Wageningen en Bennekom en zich zal beraden over

maximum aantal volken, contraprestatie enz. Afd. Wageningen zal worden gevraagd opnieuw een verzoek in te dienen. T.a.v. de min of meer symbolische vergoeding voor de bijdragen aan het Groentje meent de heer Zoet dat deze beter kan vervallen en dat er leukere methoden zijn om erkentelijkheid te betonen.

De heren Maagendans, Pater en Geskes menen dat er zoveel mogelijk pro deo moet worden gedaan. Anderen menen dat de geringe vergoeding moet worden gezien als een aanmoedigingspremie. Ten slotte wordt besloten de bestaande regeling voorlopig te handhaven.

Overeenkomstig een ons gedane suggestie zal van het H.B. een brief uitgaan aan de Hoofdbibliothecaris van de L.H.S. ter inleiding van de overbrenging van onze bibliotheek naar Entomologie.

De E.E.G.-steun voor de bijenhouderij is nog steeds een ondoorzichtige zaak. Getracht zal worden contact op te nemen met het ministerie. De heer Pater zal informatief de heer Laban benaderen. Er wordt gesproken over de opvolging van onze alg. voorzitter. Voorz. zal enkele door het H.B. naar voren gebrachte mogelijke kandidaten benaderen, opdat het H.B. kan komen tot de statutair voorgeschreven voordracht van drie personen. Deze voordracht zal in alfabetische volgorde worden gesteld. Getracht zal worden een en ander te publiceren in het decembernr. van het maandblad.

De heer Pater doet verslag van het besprokene in de Commissie Afd. Handel. Voorstellen van de Commissie komen in de eerstvolgende H.B.-vergadering uitvoerig in bespreking. De heer Meijerman heeft klachten over de wijze waarop de nota's worden ingevuld.

Te 14.00 uur komt de heer ing. E. C. van Kraaikamp ter vergadering. De heer v. Kr. zegt dat hij, alvorens het rapport ter discussie komt, eerst een verklaring wil afleggen.

Deze verklaring komt kort samengevat hier op neer dat de heer v. Kraaikamp zich ten zeerste beledigd voelt door de voorz. omdat deze hem heeft verweten in het beleid van het H.B. te zijn getreden en zaken te hebben besproken die ver buiten het terrein van zijn opdracht liggen. Hij voelt zich daardoor dermate gekwetst dat hij weigert het rapport in het bijzijn van de voorz. te bespreken. Voorz. constateert dat het er op neerkomt dat de heer v. Kr. het H.B. vraagt hem uit de vergadering te verwijderen. Verschillende leden zeggen dat het gezelschap zoals het hier zit het H.B.

is. Na enige discussie over H.B. en verantwoordelijkheid en al of niet vermeende beledigingen zegt de heer v. d. Meulen: „Wat wilt u dan. U praat met het H.B. De voorz. en wij”, waarop de heer v. Kr. repliceert: Dan kan ik net zo goed weggaan. Hr. v. d. Meulen: Dat doet u dan maar, waarop de heer van Kraaikamp de vergadering verlaat.

Afd. Handel komt in bespreking. De heer Krabbenborg wil ongeveer f 10.000,— besteden aan houtbewerkingsmachines en enkele andere zaken. Daarover ontstaat enige discussie. Met het oog op de voorraadvorming in het winterseizoen dient de aanschaf nu plaats te hebben. Het is gewenst een kasregister aan te schaffen met ten minste zes maar liefst iets meer mogelijkheden. De voorstellen voor het inrichten van een voorraadadministratie worden besproken. In de volgende H.B.-vergadering zal de Commissie Handel uitgewerkte voorstellen voorleggen.

In deze vergadering zal tevens het rapport Kraaikamp en hoe verder te handelen opnieuw aan de orde worden gesteld. Bij de rondvraag wijst de heer Geskes op de wijzigingen in het verenigingsrecht. Het D.B. zal zich daarover oriënteren. De heer v. d. Ee zou graag een nieuw etiket zien in een wat minder nuchtere uitvoering, met een meer romantisch tintje. Besluiten: De vergoeding voor vaste medewerkers aan het Groentje wordt voorlopig op hetzelfde peil gehandhaafd. In de volgende H.B.-vergadering zal een definitief besluit worden genomen over uitbreiding van het machinepark.

Nieuws van de Vrienden van Ambrosiushoeve

Voor de leden en donateurs!

Het verenigingsjaar loopt, zoals op de algemene ledenvergadering is besloten, van 1 juli tot en met 30 juni.

Wij verzoeken daarom al onze leden en donateurs hun contributie c.q. donatie over te maken op **rek.nr. 14.53.12.216** t.n.v. Vrienden van Ambrosiushoeve bij de Rabo bank te Rijsbergen (postrekening van de bank 108.21.89).

Volledigheidshalve herinneren wij u eraan dat de contributie minimaal f 20,— en de donatie minimaal f 10,— is.

Tenslotte verzoeken wij de leden en donateurs die verhuisd zijn maar ons nog geen adreswijziging hebben doorgegeven, dit alsnog te doen.

Voor de niet-leden!

Wat hierboven staat is helaas bestemd voor nog maar één procent van het totaal aantal inkers in Nederland. Wij kunnen ons echter niet voorstellen dat maar zo weinigen van u zich verbonden voelen met onze nationale Proefbijenstand waar veel werk verzet en praktisch onderzoek verricht wordt in het belang van de bijenteelt.

Als u zich aangesproken voelt, neem dan het voorbeeld van anderen ter harte en meldt u aan als lid. Dit kunt u doen door het overmaken van het contributiebedrag op bovenvermelde rekening.

Voor de afdelingsbesturen!

Wij staan aan de vooravond van de winter, een periode waarin het altijd bruijt van activiteiten en gildeleven: jaarvergaderingen, filmavonden, lezingen, excursies, enz. worden georganiseerd. Dit zijn schitterende gelegenheden om aan Ambrosiushoeve te denken.

Binnen het raam van de door u geplande activiteiten kunt u mogelijk ook een actie inbouwen t.b.v. de Proefbijenstand. U kunt b.v. een loterij houden, een

verkoop organiseren (vorig jaar gaven de afdelingen Ulvenhout en Velsen het goede voorbeeld, opbrengst van twee lege korven totaal f 87,50!), of wat u verder maar kunt bedenken.

De opbrengsten van uw acties waarvan wij hoge verwachtingen hebben kunt U eveneens overmaken op vorenvermeld rekeningnummer.

Voor allen!

Ons devies blijft: Rekent u op Ambrosiushoeve? Ambrosiushoeve rekent op u!

Verkiezing Hoofdbestuursleden

De navolgende Hoofdbestuursleden die aftredend waren per 31 december 1976 zijn bij enkele kandidaatstelling herkozen. W. Assink (groep Overijssel-Oost), H. G. Maagendans (groep Veluwe), M. W. v. d. Meulen (groep Zuidholland), C. Pater Jzn. (groep Utrecht).

Ansichtkaart Bijenhuis

Vanaf heden is verkrijgbaar een fraaie Ansichtkaart van het Bijenhuis. Zeer geschikt om naar uw relaties, vrienden en familie te sturen en bijzonder goed voor de propaganda. Prijs 50 ct. per stuk, bij afname van 25 stuks slechts 30 ct. per stuk, af Bijenhuis.

C. P.

Contributie 1977

Afdeling Lemmer als eerste binnen

Onze afdeling Lemmer in Friesland is dit jaar de eerste afdeling die de contributie en de ledenlijst voor 1977 aan het Bijenhuis heeft doen toekomen. Hulde! Deze afdeling die vorig jaar de ledenlijst begon met 9 leden, is het jaar 1976 geëindigd met 14 leden en de nieuwe ledenlijst voor 1977 bevat al weer 15 namen. Bravo. Welke afdelingen kunnen we allemaal in het decembernummer vermelden?

Afdelingen en verspreide leden willen we nog even attenderen op ons foute gironummer in het oktobernummer. Ons postgironummer is 823276.

C. P.

In het kerkelijk archief van de hervormde gemeente te Ede komt een mededeling voor uit het jaar 1744, dat een zekere Hendrik Roetersen niet meer in staat is „zijn dingen te doen” en daarom „wel mocht lijden, dat zijn bijen door de Br. diakenen werden verkocht.” Bij verkoop in 5 percelen brachten de volken van de oude baas het voor die tijd niet onbelangrijke bedrag van f 87,25 op.

Even aandoenlijk is de aantekening van een oud oompje uit Buurse onder Haaksbergen, die in 1714 tenslotte toch nog trouwt: „Ich an die snieders betaalt 2 gld 12 st. van meyn eygen gelt, dat my Godt heeft gegeven an myne ymen.”

Chr. Maillie

De lezer schrijft

De voorzitter van de afd. Dieren, de heer A. Brouwer zond ons het volgende krantenartikel uit het Gelders Nieuwsblad van 7-8-'76, wat de genen, die belangstelling voor de geschiedenis van de bijenhouderij hebben, zeker zal interesseren.

GESCHUTTE IMMEN

door H. Kerckamp

Bij het lezen van de titel zal bij menig lezer de vraag naar de betekenis zijn opgekomen. Het woord immen is uit ons taalgebruik verdwenen. In het oosten van ons land werd het voorheen gebruikt voor bijen. Het bleef verm. bewaard in Imbos. Het grote woordenboek van Van Dale geeft als bet.: 1. bij, honingbij; 2. bijenzwerm, bijenvolk, benevens de korf. Het kent voorts: imker, imkeren, imkerij, immenkorf.

De imkerij wordt tegenwoordig door weinige boeren en buitenlui als liefhebberij beoefend. In het verleden vond men wel een enkeling, die als imker of immiger er zijn broodwinning van maakte.

In Zuid-Afrika telde men enkele jaren geleden nog 25 professionele bijenboeren met een jaarproductie van 100 ton honig. Ter wille van kruisbestuiving worden wel een aantal korven door fruitboeren gepacht. Al naar de bloei der gewassen verplaatst men de korven over grote afstanden, met diefstal als een zwaar risico. Ten onzent dienen in de eerste plaats de heidevelen als winplaats van de honig en voorheen ook de boekweitakkers.

Men spreekt ten onrechte van wilde en tamme bijen. Betere termen zijn beheerde en onbeheerde.

Reeds het Overijsselse Landrecht van plm. 1525 zegt: „een yme is van naturen wilt”. En dit werd overgenomen uit een wet van de Romeinse keizer Justinianus.

Loslopend vee, dat in vorige eeuwen op grond van de mark kwam om zijn kostje op te scharrelen of er schade veroorzaakte, mocht geschut worden, d.w.z. een daartoe aangesteld man, een scheuter of schutter, bracht het naar een afgeschutte plaats – schutstal, schut, weitje –; eerst na voldoening van de boete en de kosten van voeding werd het aan de eigenaar teruggegeven. Het was bijna altijd viervoetig vee, dat in zulk een verblijf van bewaring logies kreeg.

Maar het konden ook bijenkorven zijn, want de overheid bepaalde de afstand, waarop ze minstens van de wegen moesten blijven en het markebestuur wees de plaats aan, waar ze op de heide mochten staan: de immenstee of -schans.

In 1769 werden de bijenhouders in het ambt Rheden „gebood” op last van de Staten. Niet minder dan 24 te Velp hadden, in strijd met het Placaat van 1747 hun korven te dicht bij de openbare en de buurtwegen geplaatst. De boeten varieerden van 4 tot 18 stuivers. Totaal 11 gld. 11 st. Voor Dieren bedroeg het totaal 7 gld. 17 st. 8 penn. en voor Rheden 6 gld. 15 st. De onkosten van de onderschouten waren 3 gld. 5 st. In Rheder en Worth-Rhedermark werd in 1661 „het setten van de bijen int” bos aan boswaerden verpacht ijdeler voor eenen daeler ende sulx voor een jaer”. De resolutie werd van jaar tot jaar vernieuwd.

We zouden echter vertellen over immen, die gescht werden. Hier voor moeten we in de mark van Rheden en Worth-Rheden zijn, waar in 't algemeen een straf regiment werd gehandhaafd. Holtrichter en vorsters werden er bovendien ter zijde gestaan door een „ordinaris advocaet”.

In 1625 meende de heer van Rosendaal, Dirk van Dorth, dat hij ten onrechte gehinderd was in het zetten van immen in het bos. De vorsters verzochten de holtpraak (d.i. de jaarlijkse ervendag, waar de zaken van bos en heide werden behandeld), zich eventueel op kosten van de beide bossen voor het Hof te mogen verdeeligen. Aldus werd besloten, terwijl „die twee geschtude immen (hier korven met immen: de bosherders hadden er natuurlijk geen paar in hun tondeldoos) soo lange in den arrest sullen blijven, tot dat ze worden geredimeert”.

Dirk van Dorth wendde zich niet tot het Hof; hij bracht de kwestie op de holtpraak van 1627 ter sprake. Tot beslechting zouden de vorsters, jonker Arnht van Lennep van Biljoen, de schout Sicamber van Arnhem, Arnt Bitter met een viertal van de oudste geërfden, die ter plaatse goed bekend waren, w.o. de „swaerten Goessen”, op 25 sept. de lange wandeling ondernemen naar „die limieten des bossches” (markegrens) om uit te maken „off die twee immen te recht offte onrecht geschtut waren”. De plek werd aangewezen, „opte wijterste limieten nae Eert-beeck”, „in presentie van een bijeman woonen-

uit het tijdschrift Gleanings en geschreven door de heer Taylor, (die Amerikanen weten het toch altijd zo goed), waarin hij pleit voor het handhaven, ja zelfs 20 jaar lang, van oude raten. Nu zie ik de Hollandse inleveraars van de „rommel” alweer in hun vuistje lachen en hoor ze al zeggen, „zie je nu wel, in Amerika doen ze nog veel langer met hun raten”. Als het niet nodig is, dat de bijen bouwen, zou ik wel eens willen weten, waarom ze dan het vermogen hebben meegekregen om was te zweten. Is dat misschien net zo iets als bij ons de blinde darm, waarvan beweerd wordt, dat die ook overbodig is? Nou, vergeet het maar, er is niets voor niets. Ik wil in 't geheel maar niet ingaan op de overige beweringen, als o.a., dat oude raten geen kleinere bijen zouden veroorzaken. Alleen zou ik willen zeggen, je kunt geen olifant door een lampegas duwen. We kunnen echter beter met onze beide voeten op de grond blijven staan en ons niet laten beïnvloeden door dergelijke kolder, al komt het dan ook uit Amerika.

Laat u er dus niet van weerhouden om volgend seizoen te beginnen om een flink aantal ramen te vervangen en u zult zien, dat u er geen spijt van zult hebben en u doet uw bijen er een plezier mee. Ik krijg geen provisie van de handelaren, als u dit soms mocht denken. Dit even tussen haakjes. Het is zuiver EIGENBELANG. En u profiteert er tevens allemaal van.

Met sportgroeten,

H. C. J. Bekker, Bentweide 18, Apeldoorn

Dankbetuiging. Op uitdrukkelijk en herhaald verzoek van mevrouw de Milliano uit Oostburg plaatsen wij bij wijze van uitzondering het volgende:

Bijenvrienden. Als je zo jarenlang bijengehouden hebt komt er een tijd dat je het vanwege je gezondheid niet meer kan. De bijen laten vliegen? Neen dat kan een ware bijenvriend niet over zijn hart verkrijgen. Zo is er bij bijenvrienden soms een vriendschap die het bijenhouden nog lang mogelijk maakt.

Izaak de Hullu, St. Jansdijk 10 Nieuwvliet, afd. Oostburg helpt **Emiel de Milliano** uit **Oostburg** met het bijenwerk al twee jaar lang en **belangeloos**. Dit is toch wel het vermelden waard. De bijen varen er wel bij en Emiel is blij.

Met dank aan Izaak de Hullu van de fam. de Milliano-Bonte.

Hoeve Durkensteen, Oostburg.

Hoedjesimkers - Petjesimkers

Jan van de Veluwe doet in zijn hoedjes — en petjesverhaal een beroep op de oude garde

voor meer begrip bij de jongere generatie; uit zijn bijenpraat proef ik, dat dit thans blijkbaar niet of in mindere mate het geval zou zijn. Door de groepen in hoedjes- en petjesimkers in te delen wordt de indruk gewekt, dat er van enige tegenstelling tussen beide groepen sprake zou zijn.

Zelf de spijkerbroek nog niet ontgroeid zijnde (dus hoedjesimker?), geloof ik, dat hierin inderdaad een stukje tragiek schuilt. Om tot de kern door te dringen wil ik trachten de ware doelstellingen van de diverse imkers eens nader te bezien. Deze zijn in tegenstelling tot vele andere „liefhebberijen” zeer verscheiden van aard, zoals bij:

- de „tuinimker”, die ter opluistering van zijn tuin een paar volkjes houdt, hij reist niet, hij geniet op zijn manier van zijn vee en smult als alles meezit van zijn honinggoogst;
- de „bioloog”, die eveneens slechts een paar volkjes bezit, experimenteert met een observatiekastje, laat zijn bijen op gekleurde schoteltjes met voer af- en aanvliegen, krabt bij tijd en wijle enige honing van de raten en geniet van zijn puur-natuur produkt;
- de sportimker met een half dozijn volken, reist de hele omgeving af waar maar dracht te vinden is, verkoopt zijn overschot aan honing aan vrienden en bekenden, dikwijls ver beneden de adviesprijs. Winst maken staat bij hem beslist niet voorop, hij is altijd in de weer en dweept met zijn hobby;
- de imker, die bijen houdt, sterk gericht op enige bijverdienste, reist veel, haalt er uit wat er in zit, verkoopt af en toe een paar volkjes en heeft in zijn tuin het bekende bordje staan „honing te koop”.

De eerste drie groepen vertegenwoordigen voornamelijk de nieuwe generatie. Zij zijn het, die de oudere imkers plaatselijk wellicht enige concurrentie aandoen, m.a.w. er is een zekere belangentegenstelling, waarbij de imker uit bijverdienste met lede ogen aanziet, dat er in zijn omgeving diverse kleine imkers bijkomen.

Onlangs hoorde ik in dit verband nog een imker van een „bevreemde bond” de opmerking maken, dat er in zijn omgeving al meer dan genoeg imkers waren, dat de drachtvelden al lijden aan overbezetting en dat met elke uitbreiding de eigen belangen werden geschaad.

Aannemende dat deze visie niet incidenteel is, zie ik bijv. dat enkele afdelingsbesturen in mijn omgeving merendeels bemand worden uit de laatste groep.

Hier ligt m.i. één van de grootste oorzaken dat er tekort geschoten wordt in het maken van propaganda voor de bijenteelt, scholing voor beginners en gevorderden en begeleiding van jonge imkers.

In deze tijd betekent bevordering van de bijenteelt, dat de afdeling zijn beslotenheid moet verlaten en aan de weg moet timmeren; dat alles is te verwezenlijken door er in de besturen voor te zorgen, dat de eerste drie groepen, waaronder Jan zijn baardige spijkerbroeken er een werkzaam aandeel in krijgen. Uiteindelijk is handhaving en uitbouw van de imkerij een nationale zaak, die niet mag lijden door de kortzichtigheid van enkelingen.

Een Veense spijkerbroek

Van Imkers en Bijen

In het imkersleven spelen zich een hoop dingen af die men onder kan brengen in de rubriek Humor of Romantiek.

Zo is er mij een verhaal bekend van een paar imkers, die altijd gezamenlijk optrokken (het is al lang geleden, maar waar gebeurd) en elkaar bijstonden. Zij zouden op een keer de bijen naar de heide brengen. Het was in de tijd dat de vrachtauto's nog niet waren uitgevonden en de kosten van een voerman met paard en wagen er niet afkonden. Ze woonden erg gunstig bij het vaarwater en dus werd besloten om ze met een praam te vervoeren. De korven werden 's avonds ingeladen en wat leeftocht mee voor de komende dagen, want het was een reis die heen en terug een kleine week vorderde. 's Morgens vroeg ving de reis aan; waren ze moe van het bomen of trekken dan legden ze even aan en zetten een bakje koffie met een flink stuk cichorei erin. Voor in de praam was 'n overdekt vooronder. Daar sliepen ze 's nachts op een bos stro, de kleren kwamen zo'n hele week niet uit en elk dekte zich 's nachts toe met een gele paardedeken.

Ze hadden daar ook een petroleumstel, een braadpannetje, een stuk droog spek, een zak aardappelen en een pan om ze in te koken. Het ging allemaal kort om de hoek; het water voor de aardappels en de koffie schepten ze naast de praam uit de vaart en zo leefden ze een onbezorgde week.

Op de late namiddag gingen ze op een geschikt plekje voor de wal en lieten de bijen los. Als het donker werd maakten ze de vlieggaten weer dicht en elke dag kwamen ze zo weer wat dicht bij de heide. Daar aangeland vroegen ze een boertje om een kruiwagen en brachten ze de bijen op een plekje waar ze wat in de luwte stonden.

De volgende morgen ging het weer op moeder de vrouw aan en de terugreis verliep vrij gelijk aan de heenreis. Toen ze eindelijk in B. aankwamen, op huis aanstapten en de deur openden

schrok Anna zich bijna een beroerte. Blijkbaar had het petroleumstel wat gewalmd zonder dat ze daar erg in hadden. Wassen was er zo'n week niet bij en ze waren dan ook vrij wat donker wit om het hoofd. Toen de man de mond opende voor de begroeting schreeuwde ze vol ontzetting: Och heare, ben jij dat, Melle?

Op een andere keer hadden ze besloten om naar Bakkeveen op de heide te gaan. Daar konden ze met de praam niet komen, maar geen nood, ze hadden een grote hondekar. Daar kwamen een paar grote honden voor en zij lopende er achter. Dat was een lange zware reis en het was al vrij laat, voor dat ze de bijen op hun plaats hadden.

Ze besloten om in de nacht terug te rijden. De een languit in de kar om te slapen en de ander op de kant zitten om de honden in de gaten te houden. Ze zouden elkaar afwisselen, om de beurt slapen en sturen. Maar het was een zware dag geweest en in de nacht was er weinig te beleven, zodat degene die op de kant zat begon weg te doezelen. Maar toe hij weer wat tot zich zelf kwam, bemerkte hij dat een van zijn klompen was uitgegleden. Nou het kon er natuurlijk niet af en laat zo'n kapitaal nou eens op de weg liggen. Hij bedacht zich niet lang, keerde de kar en toen maar net zo lang rijden tot hij de klomp weer had. Die was nog heel, want in die tijd was er 's nachts zo goed als geen verkeer op de wegen.

Ze kwamen in Groninger-Opende en toe zaten bij een boerderijtje in de toegangsdeur twee katten hun liefdesleed en verlangen uit te kermen. Dat was meer dan honden konden uitstaan en ze gingen met een grote gier achter de katten aan. Maar het ging wat abrupt en de kar raakte over de kop — en de kar, honden en imkers onder water in de gracht. Zij aan het zwoegen om alles weer op de wal te krijgen en toen waren ze nat tot op het vel en dodelijk vermoeid. Achter het huis stond een open afdak waar nog wat los stro onder lag en daar kropen mannen en honden toen maar in. En de zon stond al vrij hoog toen Sietse en Melle de volgende morgen de ogen openden.

Wij hebben het ook eens beleefd dat wij de bijen zouden wegbrengen en op Quatrebras bij een evacu  stonden die ook bijen had. De vrachtauto stond op de weg en grote Jan stond er in om de kasten vakkundig op hun plaats te zetten. En nu zal het haast altijd gebeuren dat er een kast lekt. Waarom de lui dat niet altijd tijdig in orde brengen is mij een raadsel, maar alle raadsels worden niet opgelost. En zo was in de voornacht de auto half vol bijen. Maar niet alleen de auto, maar Jan had ze ook op de kleren en tenslotte voelde hij ze ook op z'n blote lijf. Van een paar steken was hij niet vervaard,

AFDELING APELDOORN WEER TWEE VOLLEERDE IMKERESSEN

De verleden jaar begonnen cursus „bijenteelt voor gevorderden”, georganiseerd door de Apeldoornse Volksuniversiteit, in samenwerking met de lokale imkerij, werd op 4 oktober j.l. met een examen afgesloten in de Bosbouwtechnische School te Apeldoorn.

Dit werd afgenomen onder toezicht van de regionale, juist benoemde inspecteur van het Landbouwwonderwijs, de heer Th. Smeding uit Zutphen en de heer W. Olthuis, directeur van genoemde school. Van de 17 cursisten namen er 14 deel aan het examen, die allen slaagden.

Na afloop van het 60 minuten durende examen, waarbij de kandidaten elk 120 vragen moesten beantwoorden, sprak een der geslaagden een woord van dank aan de docent, de heer J. J. Speelziek, die deze cursus met enthousiasme leidde.

Geslaagden: dhr. A. G. M. den Boer, Nunspeet; mevr. P. Bollen-Buys, Eerbeek; dhr. K. Bouw (best geslaagde), Nunspeet; dhr. G. D. Bovendorp, Hoenderlo; dhr. J. ten Caten, Apeldoorn; de heer H. S. van Ee, Ugchelen; dhr. G. van der Hoek, Nunspeet; dhr. B. Keizer, Apeldoorn; dhr. H. van Maaren, Voorst; dhr. W. G. Muns, Elspeet; mevr. W. C. Noorlander-Soetendaal, Apeldoorn; dhr. P. Slijkhuis, Uddel; dhr. H. van de Wal, 't Harde; dhr. B. Zweers, Apeldoorn.

AFDELING LEIDEN e.o.

Op de op 26-27-28 aug. te Hazerswoude gehouden avondjaarmarkt was onze afd. aanwezig met een stand. Mede in het kader van het a.s. 65-jarig bestaan der afd. is begonnen met het extra naar buiten dragen van ons vrije-tijds imkeren. Kasten en korven in soorten werden getoond en toegelicht. Een bevolkte observatiekast trok veler aandacht, evenals het korfje — een kraam waar imkersgereedschappen werden getoond — wasplaat met pit voor het maken van kaarsen werden verkocht, evenals honing. Op zaterdagavond is honing geslingerd. Dat trok veel belangstelling en de verse honing werd grif verkocht. Enige aanvragen voor het volgen van een cursus en het houden van lezingen voor scholen werden genoteerd. Een geslaagde jaarmarkt!

Beestenspul. Op zaterdag 25 en zondag 26 september hield de stichting „Mens en Dier” in de „Groenordhal” te Leiden een show „Beestenspul” genaamd van alle mogelijke (huis)dieren. Van dwergmuisjes tot ezels, vogels in vele soorten, aquaria, terraria, concours hippique enz. Maar voor het eerst in een dergelijke show waren er honingbijen te zien. Een stand van afd. Leiden e.o. bevatte verschillende soorten korven en kasten, honingslinger, verschillende soorten buitenlandse honing (van Ome Chris de Groot) een kraam met imkersartikelen en verkoop van raat en pit voor kaarsen en natuurlijk onze eigen honing, die gretig aftrek vond. Platen langs kraam en wanden en daarboven een automatische projectie van dia's betrekking hebbend op de bijenteelt: het geheel opgesierd met bloemen en besdragende heestertakken. Het meest aantrekkelijk bleek — uiteraard — een tweetal observatiekasten en een binnenbak van een V.S., kast van perspex, waarvan de bevolking voor vele bezoekers een openbaring was. Was het zaterdag iets minder druk, toch konden een achttal leden de vragen over bijen en bijenhouden en het uitleggen van alles wat er mee verband houdt niet aan. Zondag de drukste dag — in totaal waren er 3600 bezoekers — was er een 15-tal leden en ook deze hadden han-

den (en monden) vol werk. De resultaten waren bevredigend. Een 20-tal bezoekers gaf zich op voor de cursus beginnend imker, enige als lid en een aantal als geïnteresseerde voor meer kennismaking en voorlichting. Ook werden lezingen geboekt voor scholen, verenigingen en personeelclubs. Het heeft veel moeite en arbeid gekost voor vele leden van onze afdeling maar er is bijgedragen aan het milieubewustzijn, de levende natuur en aan het bevorderen der bijenteelt in het bijzonder.

Cursus. Op 6 oktober 1976 sloot afd. Leiden e.o. het cursusseizoen af met de eindles beginnend imker in de Tuinbouwschool te Oegstgeest. In tegenwoordigheid van de heer Duyvetter beantwoordde een twaalf-tal cursisten de vragen van de leraar, de heer J. Vermande, in een vlot tempo. Ook werden met een spaarkast en een 6-ramer de handelingen verricht voor het maken van een kunstzwerm. Gestart met 16 deelnemers moesten om diverse redenen 4 deelnemers afhaken. De wnd. voorz. wenste de cursisten geluk en wakte op tot het volgen van een gevorderdencursus en het bijwonen op 19 november a.s. van een afd. bijeenkomst in restaurant Boerhaave, waar de heer Duyvetter een filmavond zal verzorgen.

In juli is het examen van de cursus voor gevorderden, eveneens gegeven door de heer J. Vermande, gehouden; 18 cursisten legden eveneens in tegenwoordigheid van de heer Duyvetter hun proeve van bekwaamheid af. Allen slaagden. De diploma's en getuigschriften zullen in een bijeenkomst, te houden in januari 1977 aan de geslaagden worden uitgereikt. Daar in 1977 het 65-jarig bestaan van de afd. zal worden herdacht is deze avond feestelijk getint.

AFDELING AMSTELLAND

Praatavonden

Op dinsdag 11 januari 1977, dinsdag 22 februari 1977 en dinsdag 12 april 1977 zullen de volgende praatavonden worden gehouden. De praatavond van dinsdag 22 februari 1977 zal een open avond zijn, toegankelijk voor iedere belangstellende.

Cursus voor beginners

Op zaterdag 5 februari 1977 zal weer een beginnerscursus starten, die wordt geleid door de heer Kaal te Amsterdam. De theorielessen worden gehouden in het gebouwtje op het schooltuinencomplex aan Langs den Akker te Amstelveen. Aanvang 10.00 uur. Zowel voor de strovlechts cursus als voor de beginnerscursus kan men zich opgeven bij de secretaris van de afdeling Amstelland.

H. S. Kooy, secr.
Watercirkel 125,
Amstelveen

AFDELING WINTERSWIJK

Grote TENTOONSTELLING in het Cultureel Centrum te WINTERSWIJK op:

vrijdag 26 november van 19.00 tot 22.00 uur
zaterdag 27 november van 10.00 tot 22.00 uur
zondag 28 november van 10.00 tot 18.00 uur.
Georganiseerd door alle klein-dieren sportverenigingen, Staatsbosbeheer, de Vereniging tot Bevordering der Bijenteelt in Nederland en anderen. De prijzen bedragen: f 1,50 per persoon, kinderen f 1,— per persoon.

IEDEREEN IS WELKOM OP DE STICHTSE IMKERSDAG EN HONINGKEURING OP 20 NOVEMBER

De Stichtse Imkersdag en Honingkeuring is de laatste jaren een gebeuren geworden waar zeer veel imkers uit het Sticht, en ook daar buiten naar toe gaan want het is een bijeenkomst die echte imkers niet willen missen. Deze dag wordt dit jaar georganiseerd door de afd. Soest e.o. in samenwerking met het hoofdbestuurslid voor de prov. Utrecht en met medewerking van de afdeling Bunnik-Houten e.o.

De datum is zaterdag 20 november en de plaats is in de kantine van het postkantoor aan de Everhard Meysterlaan (vroeger blikfabriek) no. 52, Utrecht (richting Oog en Al). Er is voldoende GRATIS parkeergelegenheid dus dat hoeft geen probleem te zijn.

Iedereen mag deze dag meemaken en iedereen kan ook HONING voor de keuring inzenden. Ook de rubrieken experimentele vormgeving, honingkoek en gebak zijn er weer en er worden zeer veel inzendingen verwacht.

Een greep uit het programma:

Morgens tussen 8.30 en 10.30 uur kan men de honing voor de keuring en de andere rubrieken inleveren. Het is toegestaan de keuring in de morgenuren bij te wonen.

Daarnaast heeft men in de morgenuren ruimschoots de gelegenheid om alvast de stands te bekijken die zijn ingericht. O.a. wordt er gedemonstreerd met de bouwpakketten van de spaarkast en de zesramer en zal het depot der afd. Soest aanwezig zijn met imkersartikelen. Het Bijenhuis komt met een stand met literatuur, brochures en plaatwerk over bijen etc. en enkele nieuwe noviteiten zoals Honing-dispensers, imkersstropdassen, boekweitzaad om de bijenweide te verbeteren, enz. Daarnaast zal de afd. Soest een stand inrichten met oude bijenliteratuur.

De gehele dag en tussen de middag zijn er dranken, soep, broodjes, uitsmijters etc. verkrijgbaar tegen redelijke prijzen.

Het middagprogramma vangt aan te 13.30 uur en een Belgische spreker zal u vertellen over de bijenteelt en het imkeren in België.

Dan is er de Honingtentoonstelling te bezichtigen, worden de prijzen bekend gemaakt en uitgereikt. De heer C. Pater Jzn. zal in een korte causerie enige actuele zaken aan de orde stellen en na de pauze zal er ruimschoots gelegenheid zijn vragen te stellen aan de spreker en mee te doen aan een Speakers-corner voor Imkers waarbij iedereen in de gelegenheid is bepaalde zaken in kort bestek aan de orde te stellen.

Aan het slot is er een verloting met als Hoofdprijs een sierlijke TUINKAST (W.B.C. kast) beschikbaar gesteld door de afd. Soest dank zij de inzet van enige actieve leden.

De toegang is dus verder geheel gratis en de honingkeuring vindt plaats volgens de normen en richtlijnen der Nat. en Stichtse Honingkeuring. Wenst u nog meer informatie dan kunt u deze verkrijgen bij de heer C. Pater Jzn., Achterdijk 22, Bunnik, tel. 03405-1305 en natuurlijk bij de afdeling Soest e.o.

C. Pater Jzn.

AFDELING NUNSPEET

Vijf deelnemers aan de cursus „Gevorderd Imker” gehouden te Apeldoorn hebben op 4 oktober j.l. met goed gevolg deelgenomen aan het examen en werden in het bezit gesteld van een diploma. Het betreft de volgende imkers: A. G. M. den Boer; K. Bouw; G. v. d. Hoek; W. G. Muns en H. v. d. Wal.

G. v. d. Hoek, secr.

AFDELING VARSSEVELD E.O.

Op 18 november houdt de afd. Varsseveld e.o. haar praatavond in hotel „de Ploeg” te Varsseveld, aangevang 20 uur. Spreker is de heer J. J. Pettinga, rijksbijenteeltconsulent, die zal tal vertellen over „Natuurbescherming”. Van verschillende vrouwenverenigingen zijn leden uitgenodigd voor deze avond, om hiermee wat meer bekendheid te geven aan de betekenis van de imkerij. Ook echtparen zijn welkom en vanzelfsprekend de leden van andere afdelingen.

A. M. de Boer-Eisma, secr.

Spoorstr. 76, Varsseveld

AFDELING EERBEEK

Onder ideale weersomstandigheden werd de 68ste honing- en bijenmarkt op 25 september gehouden.

Op het marktterrein was een 16-tal kramen opgesteld waar voor elk wat wils te zien en te kopen was. Ver voor de opening om plm. 11 uur was het al een drukte van belang, van heinde en ver waren de bezoekers naar Eerbeek gekomen om deze markt mede te maken.

Bij de opening wees voorz. A. Verbeek erop dat voorjaars- en zomerdracht goed waren geweest, maar dat de heide door de droogte verstek had laten gaan. Hij spoorde de bezoekers aan voor dat men honing ging kopen eerst bij de voorlichtingskraam te gaan informeren aan welke eisen een goed product moet voldoen. Hij vestigde de aandacht op de op het terrein opgestelde tent, waarin om het uur een bijenfilm werd gedraaid.

Aangevoerd werd 500 pond raathoning, 3600 flacons en 52 bijenvolken. De jury bestond uit de heren ir. J. J. Pettinga, H. G. Maagendans, G. v. Amersfoort en J. A. Brouwer.

De heer Bello maakte bij de opening de volgende prijzen bekend: Eerste prijs voor de grootste aanvoer raathoning van prima kwaliteit: niet toegekend; tweede prijs van Holland, Veenendaal; grootste inzending flacons: 2 eerste prijzen: Jansen Borculo en Dijkstra Emmeloord; Heideraathoning uit korven: eerste prijs niet toegekend; tweede prijs van Holland, Veenendaal; Bloemenraathoning: eerste prijs v. d. Laan Emmeloord, tweede prijs Nieboer Apeldoorn; Heidehoning in flacons: eerste prijs Dijkstra Emmeloord, tweede prijs v. d. Laan, Emmeloord; Bloemenhoning in flacons: eerste prijs Jansen, Borculo, tweede prijs, Dijkstra, Emmeloord; Grootste aanvoer bijenvolken: eerste prijs: Brouwer, Olst, tweede prijs, Hoofdakker, Kesteren; Beste opzetter in korven: eerste prijs R. Gietelink, Hall, tweede prijs Dronkelaar, Hoenderloo; Beste opzetter in kasten: eerste prijs R. Gietelink, Hall, tweede prijs Van 't Klooster, Borculo; Best verzorgde stand imkersgereedschappen: eerste prijs Bijenhuis, Wageningen, tweede prijs van Dam, Jubbega. De prijs die voor raathoning werd besteed was f 8,— tot f 10,— per pond, voor flacons f 4,50 tot f 7,—.

KRING APELDOORN

Op woensdag 1 december a.s. te 20.00 uur vindt een kringbijeenkomst plaats in Epe, zaal Stern aan de Hoofdstraat 108, waar drs. J. Beetsma een voordracht zal houden over een interessant bijenteeltonderwerp, verlucht met een aantal dia's.

HONINGMARKT TE ZUTPHEN

Op 2 oktober heeft de afd. Zutphen en Omstreken opnieuw haar oude traditie hersteld met een goede markt. Er waren elf imkers, die honing aangevoerd hadden. Zij waren na afloop over de verkoop best tevreden. De firma Van Dam uit Jubbega was vertegenwoordigd met een uitgebreide collectie imkers-artikelen, die vlot van de hand gingen. Er was ook een mogelijkheid voor de aanwezige imkers om oude was in te leveren.

Bij het publiek was veel vraag naar raathoning, maar er was dit jaar niet veel voorraad.

De imkers zeiden na afloop van de markt dat zij het volgende jaar graag weer zouden komen. Aan het einde van deze geslaagde honingmarkt werd de uitslag van de verloting bekend gemaakt. Niet minder dan 50 prijzen kwamen uit de bus. Het was een spannend gebeuren, vooral omdat de hoofdprijs — een fiets — er eerst als 48ste prijs uitkwam.

Het succes van beide honingmarkten die dit jaar in Zutphen gehouden werden stemt tot grote voldoening en is voor de organisatoren zeker een goede aanleiding dit evenement volgend jaar te herhalen.

H. Versteeg, secretaris

AFDELING ZWOLLE

De afd. organiseerde dit jaar een cursus Bijenteelt voor Beginners.

Naast de nodige theoretische kennis werd aandacht besteed aan de begeleiding van een bijenvolk in de loop van het jaar.

Vooraf de functie van de honingbij voor de instandhouding van de natuur maakte vele cursisten enthousiast.

Er werd met 21 deelnemers gestart; 19 van hen deden examens; 18 cursisten slaagden voor het begeerde diploma.

De cursus stond onder leiding van de heer H. Pries, Ruiterlaan 23, Zwolle, tel. 05200-14629. De geslaagden zijn:

L. P. F. J. Akkermans, Luttenberg; J. Assink, Zwolle; G. van den Berg, Zwolle; J. J. Freriks, Hattem; G. M. T. Goos-Oude Geerdusk, Zwolle; J. Goos, Zwolle; R. ter Haar, Zwolle; A. H. Hartman, Zwolle; W. ter Meulen, Zwolle; G. Mossert, Zwolle; G. J. ten Napel, Wezep; H. J. Peeters, Wijhe; H. J. Piersma-Stienstra, Zwolle; H. P. Quist, Heeten; D. van de Streek, Oldebroek; S. A. Stremmelaar, Nieuwleusen; J. Visser, Zwolle; Edo Schraa, Zwolle.

Ook het komende seizoen zullen er weer cursussen worden gegeven. Er wordt wederom een cursus voor **beginners** gegeven. Deze omvat 5 theoretische en 12 praktijklessen.

Deze zullen worden gehouden in de maanden februari t.e.m. september. De praktijklessen zijn zaterdagmorgens, terwijl de theoretische lessen op een door de weekse avond worden gegeven.

Voor bezitters van het diploma voor beginners is een vervolgcursus voor **gevorderden** gepland.

Deze omvat 12 theorielessen en 4 praktijklessen.

Deze cursus wordt gehouden in de maanden november t.e.m. mei.

Het ligt ook in de bedoeling om bij voldoende deelname een **vlecht cursus** te organiseren.

Hierbij wordt gedacht om naast het vlechten van korven ook andere voorwerpen van huishoudelijke aard te maken.

Hebt u interesse in één van de drie cursussen, dan wendt u zich voor inlichtingen tot de secretaris van het cursusbestuur: A. N. Hartman, Beukenallee 15, Zwolle, telefoon 05200 - 1 88 67.

AFDELING BOMMELERWAARD

Op 9 september j.l. nam onze afdeling deel aan een Braderie, welke werd georganiseerd door de Zaltbommelse Middenstand. Een uitnemende gelegenheid, 10 tot 15 duizend bezoekers, om propaganda te maken voor de bijenteelt. Voor velen was dit een eerste kennismaking met onze 55-jarige afdeling. De korvenvlechter Harry Biemans uit Eerde, een demonstratiekastje en propagandamateriaal over bijenteelt trokken veel belangstelling. Uit de verkoop van honing bijenwas, kaarsenpakketten, boeken en folders en de verloting van een grote honingkoek konden de kosten worden bestreden. De deelname leverde zelfs nog een klein batig saldo op.

Gedurende de maanden oktober tot en met januari organiseren wij te Zaltbommel een cursus korvenvlechten. Bij voldoende belangstelling zal in februari a.s. een cursus bijenteelt voor beginners van start gaan.

Door veel activiteiten en propaganda boekte onze afdeling dit lopende verenigingsjaar een ledenwinst van circa 20%.

P. Kroes-Natzijl, wn. secr.
telefoon 04180 - 28 77

AFDELING BUNNIK-HOUTEN E.O.

In oktober j.l. werden de eindlessen gehouden van de gevorderden cursussen Bijenteelt te Utrecht, Houten en Leersum in restaurant De Engel te Houten en de beginnende imkers in het Centrum voor Tuinbouwonderwijs te Utrecht.

In de Engel te Houten hielden verschillende cursisten korte inleidingen zoals o.a.: Ik ben de koningin, Bijenhouden in Ierland, Welke bedrijfsmethode, keuze uit de Bijenwoningen e.d. De examens werden bijgewoond door de heer v. d. Hout namens de Inspectie v. h. Landbouwonderwijs en de afd. besturen van Bunnik-Houten en Loenen aan de Vecht.

Voor de cursus Bijenteelt voor beginners slaagden: Mevr. L. W. Bos, Tull en 't Waal; A. E. Brink, 't Goy; P. Donker, Kockengen; mevr. A. Enders, Schalkwijk; de heer en mevr. Fischer, Amerongen; G. A. van Hardenbroek, Schalkwijk; M. van Herpen, Utrecht; de heer en mevr. van Heuten, Odijk; W. L. M. Kramer, 't Goy; M. Maletaux, Utrecht; mevr. A. Moeskops, Bunnik; Th. Schoumans, Amerongen; H. C. Rebers en J. W. J. Steenoven uit Schiedam; H. Uylenburg, Bussum; D. C. Venemans, Groenekan; A. W. C. Verweij, Utrecht; W. Vlak, Voorthuizen; de heer en mevr. van der Weijden, Bunnik; mevr. A. W. M. Scholten, Bilthoven. Van de 28 kandidaten werden er vier afgewezen.

In café „De Engel” in Houten werd vrijdag 1 oktober de eindles gehouden van de „Ontwikkelingscursus-Bijenteelt voor gevorderde imkers”.

Van de 30 cursisten van de groep Bunnik-Utrecht slaagden er 21. Van de 16 imkers van de Leersumse groep slaagden er 12.

De geslaagden zijn: J. H. Geltink, mevr. P. C. Geltink uit Maarsbergen; mevr. A. M. W. Scholten, Bilthoven; P. A. Slim, Leersum; J. A. M. Hilherst, Soest; G. Hil-

lebrand, Amersfoort; A. F. van Maurik, Odijk; mevr. E. A. J. van der Poel, Amerongen; mevr. A. Schoumans, Amerongen; J. P. Tasseren, Bunnik; P. Wilmink, Soesterberg; H. Zwiers, Odijk.
A. J. van Egmond, Harmelen; P. van der Neut, Breukelen; mevr. E. J. Molenkamp, Loenen aan de Vecht; mevr. M. F. Schols, Loenen aan de Vecht; W. W. Stoffers, Bunnik; C. W. Bakker, Utrecht; F. G. J. Blonk, Bilthoven; N. Langezaal, Utrecht; S. G. Lijftigt, Utrecht; N. H. M. Nieste, Loenersloot; mevr. G. Nieste; mevr. C. G. Postma uit Hagestein; mevr. H. Schipper en mej. Y. Werdmüller von Elgg uit De Meern; C. P. en mevr. M. de Smidt uit Driebergen; M. M. A. Taverne, Houten; J. H. W. Vaders, Utrecht; mevr. A. C. Wagenaar, Houten; mevr. G. E. Westra, Loenersloot.

C. P.

IN MEMORIAM

Op 72-jarige leeftijd overleed te Drachten ons oud-bestuurslid de heer

H. VISSER

Sinds vele jaren was hij lid van onze afdeling. Wij zijn hem veel dank verschuldigd.

Hij ruste in vrede.

Bestuur en leden afd.
Beetsterzwaag e.o.

Op 14 september 1976 overleed plotseling ons lid de heer

J. WOULDSTRA

op de leeftijd van 58 jaar.

Wij wensen zijn vrouw en kinderen sterkte toe om dit verlies te dragen.

Afd. Warnsveld e.o.

Wij kunnen u alles leveren voor de MODERNE BIJENTEELT voor zo laag mogelijke prijzen uit ruime voorraad.

Vraagt onze jubileum Prijscourant 1976 met vele foto's en afbeeldingen.

Op uw aanvraag zenden wij u die gratis toe.

Tevens komen wij weer op de te houden bijenmarkten.

BIJENSTAND FA. H. T. VAN DAM & ZN.
Jubbega (Fr.) — Tel. 05165 - 13 82

H.H. IMKERS

Zend vanaf heden al uw

RUWE RAATWAS

rechtstreeks of in verenigingsverband naar ...

HONINGZEMERIJ

W. van 't LAND

Telefoon 2607 Barneveld
Desgewenst KUNSTRAAT terug.

- U zult zien, wij betalen de hoogste prijs.

SPEURBIJTJES

Tarief: tot 20 woorden f 6,50, elk woord meer 25 cent. Bij vooruitbetaling te voldoen op giro-nummer 823276 van de Ver. tot Bevordering der Bijenteelt te Wageningen. Bij 10 keer plaatsen 10% korting. Inzendtermijn voor de 10e van de maand voorafgaande aan de maand van plaatsing. De redactie aanvaardt geen verantwoordelijkheid voor de inhoud.

WIJ KOPEN: Inlandse Bijenhoning, Ruwe- Zuivere Bijenwas, Propolis, Honing- en Waszemerij ARKADIA Lochem. Tel. 05730 - 22 19.

WIJ KOPEN nu uw PROPOLIS voor een goede prijs! Hoe schoner uw propolis hoe meer u wordt betaald. PROPOLISHANDEL „DE IMMENHOF“ HET VRIJE 29, Zierikzee, tel. 01110 - 3847.

GEVRAAGD: „Bijen en Bijenhouden“ door J. G. Roever en andere niet in de handel zijnde uitgaven betreffende bijenhoudrij. H. J. P. Lotstra, Kapelstraat 50, Prinsenbeek, tel. 01607 - 22 73.

TE KOOP enige zware bijenvolken (korven) voor elk aan- nemelijk bod. J. Dragt, Lage Rijndijk 28, Leiden, tel. 12 66 13.

De Surinaamse Imkers Vereniging geeft een twee-maandijks blad „Imkerkoerier“ uit. Bestelbaar door storting van f 17,— per jaar op giro 1106228 t.n.v. K. van Deursen.

TE KOOP: nieuwe driersluis slinger. H. de Vries, Noord 42, Workum, tel. 05151 - 12 52, b.g.g. 05151 - 16 64.

SIEGERLAND - HONINGSLINGERS

aangepast aan de Hollandse raammaat.

4 H raams Honingslinter f 280,—
met elektr. motor f 570,—
6 H raams Honingslinter f 365,—
met elektr. motor f 650,—
8 H raams Honingslinter f 405,—
met elektr. motor f 690,—
Elektro-motoren 70 Watt (met compleet drijfwerk) f 385,—

Alleen-verkoop voor Nederland

„DE BIJENKORF“ - Eemnes.

Tevens leveren wij alle IMKERSARTIKELEN

Zelfbedieningsmagazijn

„DE BIJENKORF“

Meentweg 103, Eemnes — Telefoon 02153 - 86704